

Forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen

Kopi:
Stortingets Utenriks- og forsvarskomiteé
Forsvarssjef Harald Sunde
Konsernsjef TV 2

"For Sjøforsvarets tarv og utvikling"

Bergen, 5.februar 2013

Ad TV 2 programmet "Vårt lille land" – Sendt 23.januar 2013

TV 2 hadde 23. januar 2013, i programmet "Vårt lille land", et lengre innslag om nedleggningen av kystfortene med bakgrunn i at torpedofortet i Malangen er lagt ut for salg. Programleder Gerhard Helskog intervjuet bl.a. viseadmiral Jan-Eirik Finseth.

I programmet ble det fremsatt en rekke feilaktige påstander.. Det ble for eksempel hevdet at torpedobatteriet i Malangen ble planlagt utrustet med "gamle, tyske" T1-torpedoer. Dette er feil. Torpedobatteriene ble bygget for en moderne svensk torpedo som også ble anskaffet til marinefartøyer. Byggekostnadenes estimering minner i uhyggelig grad om de uriktige påstander som han fremførte om fortsatt drift av Olavsvern orlogsstasjon, og som resulterte i avvikling av ubåtbasen i Nord-Norge. Påstanden om at viseadmiralen var den eneste offiseren i Sjøforsvaret som på slutten av 1990-tallet innså at fort og torpedoanlegg burde avvikles, er også direkte feil. Både Forsvarssjefen og Generalinspektøren for Sjøforsvaret (GIS) gikk inn for å avvikle Kystartilleriet. Den nyopprykkede Kommandør II Jan-Eirik Finseth fikk tidlig opprykk til Kommandør I (Flaggkommandør) og ble tilsatt som Kystartilleriinspektør med oppdrag å legge ned Kystartilleriet, - nettopp fordi han var helt på linje med forsvarsledelsen. Inntrykket som skapes i programmet om at Finseth satte sin karriere på spill med sitt syn på Kystartilleriets fremtid, er derfor misvisende. Det er for øvrig oppsiktsvekkende at Finseth i dag synes å mene at Kystartilleriet burde vært avviklet allerede på 1950 og -60 tallet. At en ledende offiser i Forsvaret som selv har gjennomført Sjøkrigsskolen rundt 1980 og spesialisert seg for tjeneste i Kystartilleriet gjennom 1980 – og inn på 1990-tallet, kan få seg til å hevde at Norges satsing på kystartilleri under den kalde krigen var feilslått, er kanskje god tv- underholdning, men det blir ikke mer sant av den grunn. På denne tiden utgjorde Kystartilleriet en av grunnpilarene i det norske invasjonforsvaret, og invasjonforsvarskonseptets relevans og verdi ble jevnlig bekreftet i en rekke store NATO-øvelser helt frem til ut på 1980-tallet. Finseths syn lar seg derfor vanskelig forsvare ut fra vanlige militærteoretiske betraktninger. Når det gjelder kritikken av at det tok så lang tid etter den kalde krigen før Kystartilleriet ble avviklet, smaker dette av utpreget etterpåklokskap. Norge var på ingen måte alene om å opprettholde forestillingene om en trussel fra øst. I NATOs trusselvurderinger ble det f eks langt inn på annen halvdel av 1990-tallet snakket om "the threat from the residual forces of the former Soviet Union."

Viseadmiral Finseths fremstilling av omstendighetene og vurderingene rundt nedleggingen av Kystartilleriet bidrar til å skape inntrykk av at tidligere toppledere i Forsvaret, i motsetning til ham selv, var preget av dårlig dømmekraft. Han stiller med dette innspillet tidligere kolleger i forsvarsledelsen i et dårlig lys, noe Sjømilitære Samfund vil sterkt beklage. Vi er kjent med at programmedarbeidere i TV-2 kontaktet tidligere offiserer. Disse viste i sine svar til konkrete Stortings- og Regjeringsdokumenter for perioden frem til tidlig på 2000-tallet. Dette ble ikke nevnt i programmet, - kanskje fordi det hadde forklart hendelsesforløpet og dermed forstyrret skandalefremstillingen?

Sjømilitære Samfund fremmer dette brev for å rette opp i de unøyaktige påstander som er fremmet mot vår sjømilitære historie. Vi ønsker å underkjenne de feil og mangler som dette program inneholder, og benytter samtidig anledningen til å berømme våre politiske og militære ledere som med sin forutseende kløkt og visdom utviklet og opprettholdt et forsvarskonsept som helt klart bidro til å stabilisere og trygge vårt nordområde gjennom hele den kalde krigen.

Med hilsen,

Eivind Kuehn, Generalsekretær

For Anders Lekven

Kommandør

President Sjømilitære Samfund